DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 4
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 4)

1. Asya'nın teyzesi bir erkek bebek dünyaya getirmiştir. Asya, kuzeninin hastanedeki ilk haftasında gördüklerini ve duyduklarını bir deftere not etmiştir.

Not	Asya'nın defterinden
I	Çocuk doktoru, sağlıklı doğan her bebeğin ilk saatlerinde avucuna değen parmağı kavradığını ve ağzına yaklaşan şeye yöneldiğini anlattı. Bu davranışların insanlık tarihi boyunca bütün bebeklerde aynı biçimde görüldüğünü söyledi.
II	Kuzenimin ilk günlerdeki tek besini annesinin sütü. Teyzemin sütü, bebek dünyaya gelir gelmez onun ihtiyacına uygun biçimde hazırdı.
III	Kuzenim ne kendi bedenini ne de kalbini çalıştıran gücü kendisi var etti. Var olmak ve yaşamını sürdürmek için kendi dışındaki bir güce bağlı; kendi kendine yetemiyor.
IV	Bebek bölümündeki hemşire, o gece aynı hastanede kuzenimle birlikte on bir bebeğin daha doğduğunu söyledi. Dünyanın her yerinde her gün yeni hayatlar başlıyor.

Asya, defterinin son sayfasına din kültürü dersinde öğrendiği şu hadisi yazmıştır:

> *"Yaratılmış her varlığın yaratıcısı yalnızca Allah'tır." (Buhari, "Tevhid", 18)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Asya'nın her notunun Allah-âlem ilişkisinin hangi boyutunu yansıttığını aşağıdaki tabloya yazınız (Her not farklı bir boyutu yansıtmaktadır.).

Not	Allah-âlem ilişkisinin boyutu
I	
II	
III	
IV	

1.2. Asya'nın defterine yazdığı hadisin, 1.1'deki tabloda yer almayan hangi boyuta işaret ettiğini yazınız. Bu boyutu, defterde adı geçen varlıklardan en az **ikisine** uygulayarak açıklayınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Aras, okulunun düzenlediği bir gezide bilim merkezini ziyaret etmiş ve iki sergi alanında gözlem yapmıştır.

> ***Birinci alan — Zincirleme hareket:*** *Salonun zeminine dizilmiş iki bin domino taşından ilki devrilince her taş önündekini devirdi; zincir yaklaşık üç dakika sürdü. Rehber, taşlardan hiçbirinin kendiliğinden devrilmediğini, her birini kendisinden önceki taşın harekete geçirdiğini ve zincirin başındaki ilk taşa da bir görevlinin dokunduğunu hatırlattı.*
>
> ***İkinci alan — Buzdan kuğu:*** *Girişteki buzdan kuğu heykeli sabah keskin hatlarıyla duruyordu. Öğleden sonra kanatları incelmeye, gagası damlamaya başladı; akşam olduğunda geriye yalnızca bir su birikintisi kaldı. Heykeltıraş, bu heykeli bir gün önce büyük bir buz kalıbından yonttuğunu anlattı.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Birinci alandaki gözlem ile kozmolojik delilde kullanılan kanıtlardan biri arasındaki benzerliği açıklayınız. Ardından bu kanıtı **iki** öncül ve bir sonuç hâlinde yazınız.

2.2. İkinci alandaki gözlemin, kozmolojik delilin içinde yer alan hangi delille ilişkilendirilebileceğini yazınız. Gözlemdeki hangi özelliğin bu delilin hareket noktasıyla örtüştüğünü açıklayınız. Ardından iki alandaki gözlemlerden ulaşılan sonuçların ortak yönünü belirtiniz.

3. Mira, meteoroloji mühendisi olan ablasıyla bir gününü kıyıdaki bir gözlem istasyonunda geçirmiştir. Ablasının anlattıklarından şu notları almıştır:

- **Not A:** Denizden yükselen nemli hava, rüzgârla iç kesimlere doğru taşınıyor. Bu hava dağların yamacına tırmanırken soğuyor ve yamaçlarda bulutlar oluşuyor.
- **Not B:** İstasyonun ölçümlerine göre kara gündüz güneşle ısınıyor, gece serinliyor. Ablası, aydınlık gündüzle karanlık gecenin her gün aynı düzenle art arda gelmesinin canlıların hem çalışıp beslenmesine hem de dinlenmesine imkân verdiğini anlattı.
- **Not C:** İstasyonun önündeki limandan her gün tahıl, kereste ve meyve yüklü gemiler kalkıyor. Ürünler deniz yoluyla kıyıdaki şehirlere, oradan da sofralara ulaşıyor.

Mira, akşam ders kitabında şu ayeti okumuştur:

> *“Kuşkusuz, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün değişmesinde, insanlara fayda veren yüklerle denizde seyreden gemilerde, Allah’ın gökten indirerek onunla ölü haldeki toprağa can verdiği ve orada her çeşit canlının yetişmesini sağladığı yağmurda, rüzgârları ve gökle yer arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirip yönlendirmesinde aklını işleten bir topluluk için elbette nice deliller vardır.” (Bakara suresi 164. ayet)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Mira'nın notlarından **iki** tanesini seçiniz. Seçtiğiniz her notu ayetteki ilgili ifadeyle eşleştiriniz; notta anlatılan varlığın ya da olayın hangi amaca hizmet ettiğini açıklayınız ve bunun teleolojik delil açısından neye işaret ettiğini yazınız.

3.2. Ablası Mira'ya şunu söylemiştir: “Bulutun nasıl oluştuğunu, rüzgârın neden belli yönlerden estiğini bugün fizik yasalarıyla açıklıyor, bilgisayarlarla hesaplıyoruz.”

Bir olayın bilimle açıklanmasının, ayette bu olayların delil olarak sayılmasını neden ortadan kaldırmadığını açıklayınız. Açıklamanızda olayın nasıl gerçekleştiğini anlatmak ile olaydaki düzenin ve amaçlılığın kaynağını sormak arasındaki farka ve ayetteki “aklını işleten bir topluluk” ifadesine yer veriniz.

4. Cemre, belediyenin kültür merkezinde açılan bir hat sergisini gezmektedir. Sergide her levhada Allah'ın (cc) bir ismi yazılıdır. Sergi rehberi, sergi salonunun iki bölümden oluştuğunu söyler: Birinci bölümde Allah'ın (cc) **yüceliğini ve kudretini** ifade eden isimlerin, ikinci bölümde O'nun **sevgisini, merhametini ve cömertliğini** ifade eden isimlerin levhaları asılacaktır. Henüz yerine asılmamış dört levhada şu isimler yazılıdır: **Aziz**, **Kebir**, **Kerim**, **Afüv**.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Her levhadaki ismin anlamını ve levhanın sergi salonunun hangi bölümüne asılması gerektiğini aşağıdaki tabloya yazınız.

Levha	İsmin anlamı	Bölüm (birinci / ikinci)
Aziz		
Kebir		
Kerim		
Afüv		

4.2. Sergi kataloğunun son sayfasında “İsimlerle Tanımak” başlıklı kısa bir açıklama metni yer alacaktır. Bu metni yazınız. Metninizde şu üç öğeye yer veriniz:

- Allah'ın (cc) zatının neden duyularla algılanamadığı ve O'nu tanımanın yolu
- **marifetullah** kavramının anlamı
- Allah'ı (cc) isim ve sıfatlarıyla tanımanın kişiye **iki** katkısı

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5. Duru'nun sınıfında “Haftanın Ayeti” panosuna öğretmenleri şu ayeti asmıştır:

> *“Çünkü Allah, onların mükâfatlarını tam öder ve lütfundan onlara fazlasını da verir. Şüphesiz O, çok bağışlayan, şükrün karşılığını bol bol verendir.” (Fatır suresi 30. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Ayetin son cümlesinde işaret edilen Allah'ın (cc) **iki** ismini yazınız. Ayetin ilk cümlesindeki hangi ifadenin bu isimlerden hangisinin anlamını yansıttığını açıklayınız. Ardından bu ismi bilmenin insanı hangi davranışa yönlendirdiğini ve hangi olumsuz nitelikten koruduğunu yazınız.

5.2. Duru'nun sınıf arkadaşı Alper, babasının kırtasiye dükkânında çalıştığı yaz boyunca birkaç kez kasadan habersizce para almıştır. Yaptığının yanlış olduğunu anlayınca aldığı parayı yerine koymuş ve durumu babasına anlatmıştır. Ancak Duru'ya şöyle der: “Bunu o kadar çok kez yaptım ki artık benim için dönüş yolu kalmadı; Allah beni asla affetmez.”

Allah'ın (cc) insanla ilgili isimlerinden **Tevvab** isminin anlamını yazınız. Alper'in “dönüş yolu kalmadı” düşüncesini bu ismin anlamına dayanarak değerlendiriniz ve Tevvab ismini bilen bir insanın, Alper gibi çok kez hata yapmış olsa bile nasıl bir tutum içinde olacağını açıklayınız.

6. Duru ve Efe, okul radyosundaki “Kur'an'dan Mesajlar” programı için Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı basılı bir mealden Haşr suresinin 22-24. ayetlerini okumuştur. Programın ilk bölümünde Duru, ayetlerde geçen Mütekebbir isminin anlamını dinleyicilere açıklayacaktır. Efe ise program öncesinde şu notu hazırlamıştır:

- **Efe'nin yayın notu:** “Ayetlerde Cebbar ve Mütekebbir isimlerini duyunca Allah'ın (cc) yalnızca korkulması gereken ve kullarına uzak duran bir varlık olduğunu düşündüm.”

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Duru'nun açıklayacağı Mütekebbir isminin anlamını yazınız. Bu anlamdan hareketle, bir insanın kendini başkalarından büyük görüp büyüklük taslamasının neden ona yakışmadığını açıklayınız.

6.2. Efe'nin ulaştığı sonucun neden eksik olduğunu, Haşr suresinin 22-24. ayetlerine göre Allah'ı (cc) tanımanın birinci boyutuna dayanarak açıklayınız. Ardından ayetlerde geçen ve Allah'ın (cc) merhametini ifade eden **iki** ismi anlamlarıyla birlikte yazınız ve bu isimlerin Efe'nin "kullarına uzak duran" düşüncesini nasıl düzelttiğini belirtiniz.

7. Aras, din kültürü dersindeki proje ödevi için okul kütüphanesinden tevhit ilkesiyle ilgili bilgi toplamıştır. Topladığı bilgileri üç kaynaktan not etmiştir.

> ***Kaynak I — Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı bir Kur'an-ı Kerim mealinden:***
>
> *"De ki: O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır, O, hiçbir şeye muhtaç değildir.) O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir.). Kendisi de doğmamıştır (Kimsenin çocuğu değildir.). Hiçbir şey O'na denk değildir." (İhlas suresi 1-4. ayetler)*
>
> ***Kaynak II — Bir hadis kitabından:***
>
> *"Ben ve benden önceki peygamberlerin en önemli ikrar ve çağrısı, 'Bir olan, eşi ve ortağı bulunmayan Allah'tan başka ilah yoktur.' sözüdür." (Malik bin Enes, "Kur'an", 32)*
>
> ***Kaynak III — İslam sanatlarını tanıtan bir kitaptan (kurgusal):***
>
> *Eski bir caminin kubbesini içeriden süsleyen geometrik desende yüzlerce yıldız, çokgen ve kıvrık dal motifi bulunur. Motiflerin büyüklükleri ve renkleri birbirinden farklıdır. Ancak hepsi, kubbenin tam ortasındaki tek bir noktadan açılan dairelere göre yerleştirilmiştir. Desenin hangi parçasına bakılırsa bakılsın, o parçanın merkezdeki noktaya bağlı olduğu görülür.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1. Aras'ın proje ödevi için hazırladığı bilgi haritasını, topladığı kaynaklardan ve bildiklerinizden yararlanarak

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

aşağıdaki tabloya doldurunuz.

Bilgi haritasının kutusu	Aras'ın yazacağı bilgi
Tevhidin sözlük anlamı	
Tevhidin terim anlamı	
Kaynak I'de Allah'ın (cc) eşi ve benzeri olmadığını bildiren bir ifade	
Kaynak II'deki çağrıyı tebliğ eden bir peygamberin mücadelesinden bir örnek	

7.2. Aras, Kaynak III'ü okuduktan sonra bilgi haritasına “çoklukta birlik, birlikte çokluk” başlıklı bir kutu eklemek ister. Bu ifadenin tevhit inancındaki anlamını, Kaynak III'teki desenle ilişkilendirerek açıklayınız. Ardından kâinattan bu anlamı yansıtan **bir** örnek veriniz.

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba’nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif